

Landstingsstyrelsen

Granskning av hälso- och sjukvårdens kvalitetsarbete

Vi har under år 2006 låtit Ernst & Young genomföra en granskning med avsikt att dels bedöma kvalitetsarbetet i hälso- och sjukvården, dels beskriva och analysera systemet för avvikelshantering.

Ernst & Youngs granskning, som utgått från Socialstyrelsens föreskrift 2005:12, om ledningssystem i vården, grundas på ett omfattande underlag bestående av bl a dokumentstudier, individuella intervjuer och en enkät till verksamhetschefer.

I den del av granskningen (del 1) som avser bedömning av kvalitetsarbetet redovisas en rad förslag till åtgärder för att ytterligare utveckla och fördjupa detta arbete i hälso- och sjukvården. Resultatet av granskningen och föreslagna åtgärder har i denna del redovisats för och diskuterats med tjänstemannaledningen i landstinget i form av landstingsdirektör och biträdande landstingsdirektörer. I granskningen görs också olika iakttagelser kring landstingets övergripande ledningssystem vilka har utgjort grund för ett seminarium arrangerat tillsammans med landstingsledningen.

Vår bedömning är att ett mycket aktivt och ambitiöst kvalitetsarbete pågår i hälso- och sjukvården men ledningen av detta, inte minst i relationen förtroendevalda – verksamhetsledning, måste utvecklas och i större utsträckning integreras i landstingets övergripande ledningssystem.

I den andra delen av granskningen (del 2) beskrivs och analyseras avvikelssystemet. Detta är ett nationellt system som inte är påverkbart av enskilda landsting. Systemet domineras av en kultur med inriktning på utkrävande av ansvar, vilket inte främjar viljan att anmäla avvikelser. Detta i sin tur förhindrar erfarenhetsåterföring och i förlängningen möjligheterna att förhindra upprepning av inträffade avvikelser. Bristerna i systemet har under senare tid uppmärksamrats av bl a socialstyrelsen, vilket sannolikt kommer att leda till förändringar på nationell nivå.

Vår bedömning är att det för landstinget Dalarna i dagsläget främst är en fråga om att sprida information om hur avvikelser kan anmälas och hur anmälningarna hanteras. Som exempel framgår det f n inte av landstingets information att medborgare i allmänhet och inte endast patienter har möjlighet att anmäla avvikelser till Socialstyrelsen.

Parallellt gör vi den bedömningen att avvikelshanteringens roll i kvalitetsarbetet är starkt präglad av ett patientperspektiv, d v s att systemet i stort utgår från relationen mellan patienten och vården. Hälso- och sjukvårdens centrala roll i samhället motiverar dock att kvalitetsfrågor även beaktas ur allmänt samhälls- och medborgarperspektiv. Något förenklat kan detta uttryckas på så sätt att patienten oftast är nöjd med den vård som tillhandahålls samtidigt som medborgare alltför ofta saknar tilltro till vårdens tillgänglighet och kapacitet. System och metoder för att i kvalitetsarbetet följa upp och hantera dessa perspektiv kan i stor utsträckning påverkas av enskilda landsting. Några sådana system och metoder förefaller dock inte finnas i landstinget Dalarna.

Vi rekommenderar styrelsen särskilt

- att utveckla formerna för hur vårdens kvalitetsutveckling integreras i landstingets ledningssystem, samt
- att utveckla system och metoder för att i kvalitetsarbetet och avvikelshantering även beakta ett samhälls- och medborgarperspektiv.

Vi önskar senast 2007-04-30 landstingsstyrelsens besked om på vilket sätt våra rekommendationer kommer att beaktas.

Med hänsyn till kvalitetsfrågornas stora vikt överväger vi också att framdeles återkomma till frågan i form av t ex uppföljningsgranskningar eller andra särskilda granskningar.

Revisorerna är överens om ställningstagandena i denna PM

Landstingets revisorer

Arne Pettersson

Gunilla Risberg

Kåre Olsson

Sören Sundin

Torsten Hansson

